

Hvorfor dårlig kvalitet?

Edgar Henriksen og Sjurður Joensen

Innledning

- Ikke alt som landes av ferskfisk er prima vare. Det har ikke blitt bedre de siste 10 årene, snarere tvert i mot.
- Deler av fangstene har kvalitetsfeil som gjør at fisken ikke kan anvendes til de best betalte produktene.
- Fangstmønster og håndtering av ferskfisken gir stor variasjon i kvalitet – som videreføres med produktene ut i markedene.
- Hvorfor blir det slik og kan dette bøtes på!

Vesterålen

3

Feilfri**Sjødød**

Vesterålen skreifestival

4

Tvilsom og utmerket kvalitet på torsk

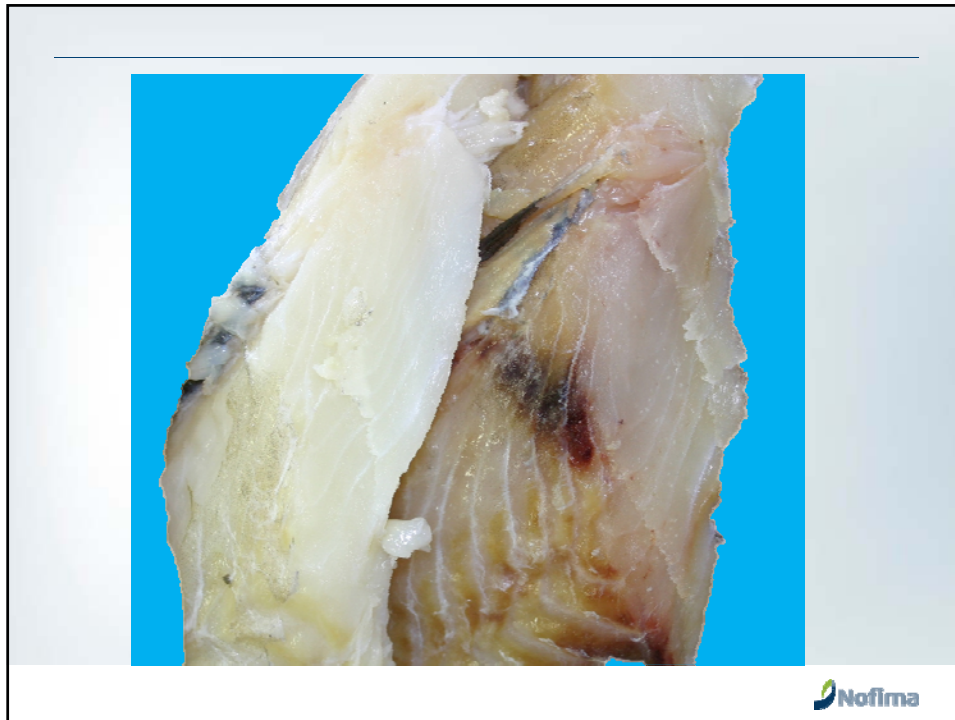

 Nofima

Alvorlig blodfeil – dårlig kvalitet

 Nofima

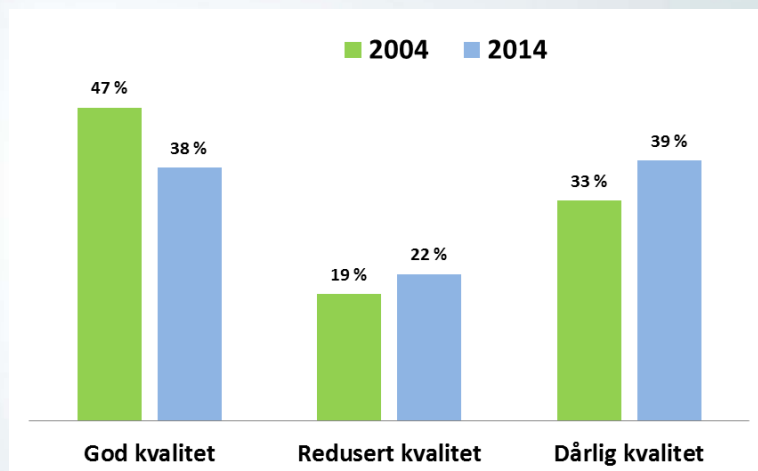

Spaltet filet – gir ikke prima vare

Spalting er ikke med i fangstskadene

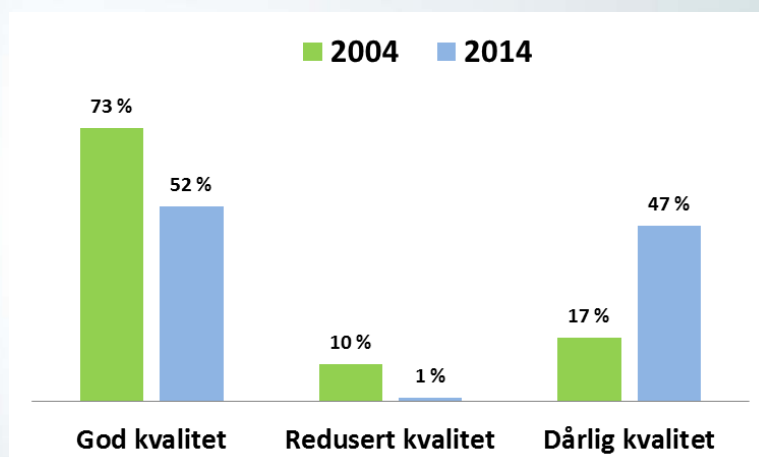

Garn – fangstskader i 2004 og 2014

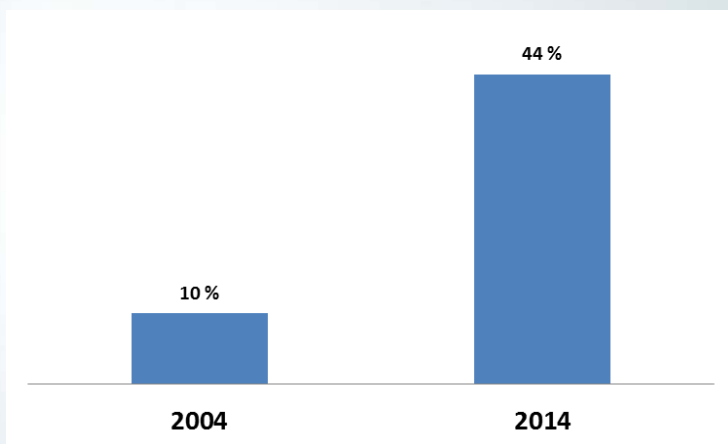
Nofima

Snurrevad – fangstskader i 2004 og 2014

Nofima

Alvorlig feil på utblødning for 2004 og 2014 snurrevadfanger (feb, mar, april)

Ferske landinger av torsk fordelt på redskap

Norge

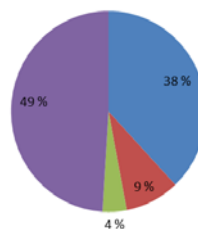
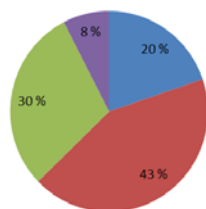
73 % på problemredskap

Island

13 % på problemredskap

■ Krok ■ Garn ■ Snurrevad ■ Trål

■ Krok ■ Garn ■ Snurrevad ■ Trål

Vesterålen skreifestival

12

Færingene og islendingene er bedre enn oss

OPPRINNELSE

Norwegian Seafood Council
Seafood.no

Stor spredning når det gjelder kvalitet

- Bekreftelse på, og utdyping av gamle funn
 - Topp kvalitet kan komme fra alle redskap og mannskapets holdninger er avgjørende
 - Gjennomgående best kvalitet fra fangster som ikke er for store og som er krokfanget
 - Størst spredning på snurrevad
 - «Himmel og helvete»-flåten: Spredning fra de beste til de verste
- Topp kvalitet råstoff er det beste utgangspunktet for enhver produksjon
 - Maksimal fleksibilitet, kan brukes til alt
 - Mindre kostnader, høyere utbytte, bedre priser og lavere risiko
- Råstoffet kan ødelegges i hele verdikjeden, også i produksjon.
 - Ødelagt kvalitet er kan ikke repareres, heller ikke med salt!

Økonomisk konsekvens

- For saltfisk er prisforskjellen mellom «primeira» og «sortido» ca. 20 %, noe som tilsvarer 40 % på råstoffet
- For tørrfisk er forskjellen mellom god og dårlig kvalitet er 7-8 euro/kg (innen samme størrelsesklasse)
- Prisforskjellen mellom fersk og fryst loin tradisjonelt har ligget mellom 10-15%. Noen av aktørene klarer å hente 20-30 % høyere pris på topp kvalitet, andre 1 krone.
- For fersk fisk er prisforskjellen mellom en blankiset torsk og en industrifisk 2-7 kr/kg (størrelse 2-4 kg)

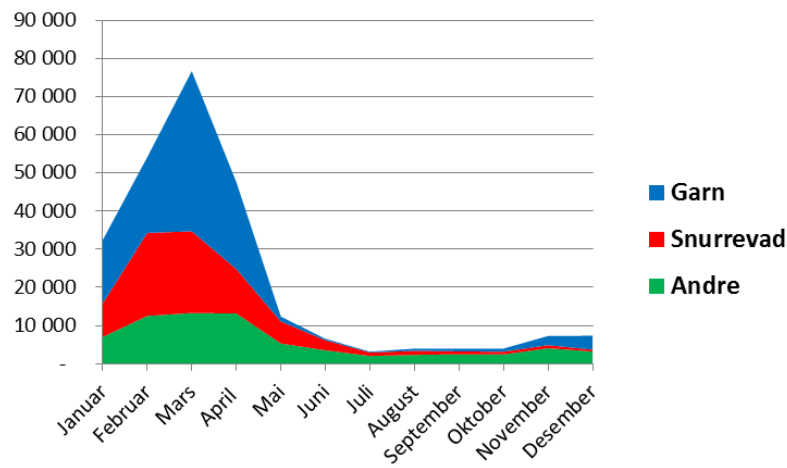

Hvorfor blir det slik

- Sesongmønsterets velsignelser og plager
- Manglede vilje, tid og evne til prisdifferensiere.
- Fiskerireguleringer
- Hva slags strategisk posisjon vil vi ha;
 - Prisledende
 - Kostnadsledende

Fordeling av ulike redskap gjennom året 2013

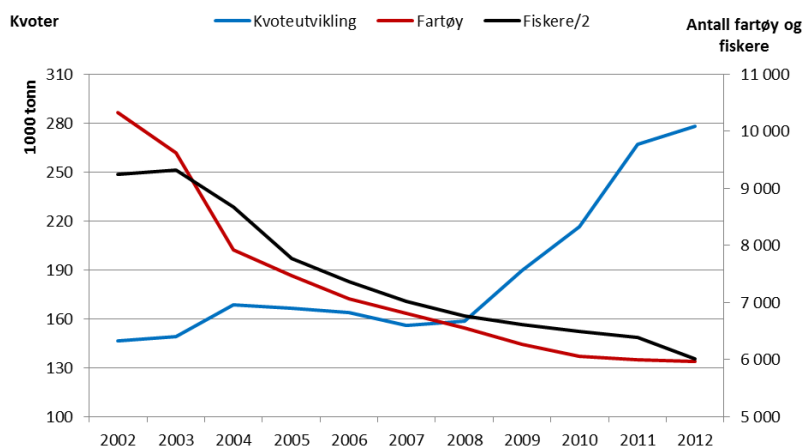
Nofima

Et dårlig fungerende førstehåndsmarked

- Mange fangster og dårlig tid i sesongen gjør forhandlinger om pris etter kvalitet svært vanskelig
 - Samfengtstrategi for å drive tempoet ytterligere opp
 - Ingen mulighet til reklamasjon etter at fangst er akseptert
- «Profesjonell sjalusi»
 - Du vil vel ikke påstå at vi har dårligere fisk enn naboen – hæ?!!
- Nære relasjoner
 - Daglige forhandlinger om inntekt med naboen er neppe en ønskesituasjon
- Makt brukes avhengig av om det er kjøper eller selgers marked
 - Kjøpers marked i sesong, selgers marked utenom

Nofima

Færre fartøy, færre fiskere og større kvoter

Nofima

Store fangster

- Fangststørrelsen er økende for både jukset, garn, line og snurrevad
- Store fangster er en forklarende faktor for manglende bløgging innen 30 minutter
- Store fangster er ønsket av flåteleddet og foredlingsleddet
- Uten en klar prising etter kvalitet belønnes de mest effektive redskapene og de med minst mulig mannskap ombord

Nofima

Reguleringer

- (Nesten) fritt redskapsvalg i kystflåten
 - Når pris varierer lite prioriteres kostnadseffektivitet
 - Garn og snurrevad blir vinner, krokredskap taper
 - Juster mengde i stedet for pris
- Overregulering med forventning om stenging av fiske
 - Kappfiske: Kvantum lønner seg bedre for den enkelte enn kvalitet
- Ingen periodisering for å dempe fart.
- «Verdens raskeste fiskerinasjon»
- Ressursene til offentlig kvalitetskontroll omprioritert til ressurskontroll

Forsterking av sesongprofilen

- Regulering, der mest mulig rasjonell avvikling av fiske har førsteprioritet
- Pris, i for liten grad sensitiv for mengde og/eller kvalitet
- Kan velge det redskapet man vil, og kvantum prioriteres foran kvalitet
- Et kjøperledd som i stadig større grad velger «logistikk-operatør» som strategis tilpasning

Får vi til endringer?

- Ikke et ensidig fiskeransvar!!!
 - Det går an for kjøperne å sette foten ned
 - Det går også an å bruke reguleringene til å dempe farten
- Får Råfisklaget til kvalitetskontrollen?
 - Utdfordrende å kontrollere sine eiere, men NR klarer det i ressurskontrollen.
 - Spennende å se om man klarer å skape incentiver for kvalitet
- Reklamasjon; vanskelig med store mengder på kort tid.
- Reguleringer
 - Periodisering
 - Bort med overregulering
- Større prisforskjeller, er det mulig?

Takk for oss

www.nofima.no